

Dabas aizsardzības
pārvalde

Monitoringa metodikas izstrādes nepieciešamība un pielietojums

Gita Strode,
Dabas aizsardzības pārvalde

Dabas aizsardzības
pārvalde

Biotopu atjaunošana un apsaimniekošana

- Svarīgi ir pirms apsaimniekošanas pasākumu plānošanas un īstenošanas definēt sasniedzamo mērķi. Tam nav jābūt tikai kvantitatīvam rādītājam (piemēram, “izcirst kokus un krūmus 1000 ha purvu»), bet gan kvantitatīvam mērķim – piemēram, izmaiņas sugu sastāvā, demogrāfiskajos rādītājos vai biotopu kvalitātē.
- Darbu plānošanas stadijā rūpīgi jāizanalizē citu projektu ietvaros veiktie līdzīga rakstura pasākumi no to radītā īstermiņa un ilgtermiņa efekta, izmaksu, darbietilpības un blakusefektu viedokļa.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Biotopu atjaunošana un apsaimniekošana

- Galvenā kļūda daudzos projektos ir tā, ka pasākumus uzsāk īstenot, līdzko ir definēts darba uzdevums un tā izpildei saņemts finansējums (reizēm pat projekta mērķis nav precīzi definēts). **Monitorings būtu jāuzsāk pirms vēl tiek uzsākti konkrēti pasākumi!!!**
- Vienlaikus ar praktisko apsaimniekošanas pasākumu plānošanu jāparedz kontroles mehānismi – kā tiks novērtēts tas, vai apsaimniekošanas pasākumu vēlamais stāvoklis (mērķis) ir sasniegts. Tā nav tikai kontrole par to, ka darbi īstenoti paredzētajā apjomā. **Tas ir apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitorings – mērķa objektu (sugas vai biotopus) raksturojošo rādītāju vai indikatoru izmaiņu kontrole, lai sekotu līdzī tam, vai izmaiņas notiek paredzētajā virzienā**

Dabas aizsardzības
pārvalde

Biotopu atjaunošana un apsaimniekošana

- Apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitorings ir jāuzsāk pirms tiek uzsākta pašu apsaimniekošanas pasākumu īstenošana.
- **Esošā problēma – notiek daudzi un dažādi projekti biotopu apsaimniekošanas un atjaunošanas jomā, it sevišķi saistībā ar mitrājiem, tomēr katram ir sava apsaimniekošanas pasākumu metodika un dati nav salīdzināmi valstī kopumā.**
- **Risinājums – veicot biotopu apsaimniekošanu un atjaunošanu, darbus plānot tā, lai laicīgi tiktu uzsākts apsaimniekošanas efektivitātes monitorings pēc vienotas metodikas un uzkrājot datus vienuviet!**

Dabas aizsardzības
pārvalde

Biotopu atjaunošana un apsaimniekošana

Citas vajadzības pēc vienotas monitoringa metodikas, lai novērtētu apsaimniekošanas pasākumu efektivitāti:

- Veikto dabas aizsardzības pasākumu izvērtējums Natura 2000 teritorijās (kvantitatīvie rādītāji), dabas aizsardzības plānos paredzēto pasākumu ieviešanas izvērtēšana
- daudzos no projektiem, apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitorings tiek pārtraukts pēc projekta beigām, jo līdz ar to beidzas arī finansējums monitoringam. Labākajā gadījumā tādējādi tiek izvērtēts tikai īstermiņa efekts. **Projektu vietas būtu jāiekļauj nākotnes valsts monitoringa programmā.**
- Nākotnes LIFE projekti

Dabas aizsardzības
pārvalde

Vai metodika būtu izmantojama ietekmes uz vidi novērtējumam?

Apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes novērtēšana:

1. Kā novērtēt mitrāja hidroloģisko funkciju atjaunošanos/uzlabošanos?
2. Kā novērtēt bioloģiskās daudzveidības palielināšanos vai izmaiņas?

Ietekmes novērtēšana:

1. Kā novērtēt, vai darbība neizmaina mitrāja hidroloģiju?
2. Kā novērtēt, vai darbība nerada ietekmi uz bioloģisko daudzveidību?

Dabas aizsardzības
pārvalde

Jautājumi diskusijai

- Tā kā nav iespējams izveidot ideālu un vienotu „apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitoringa programmu” valsts līmenī, vai šī metodika var būt kā brīvprātīgs «pamats» dažādiem projektiem darbību ietekmes izvērtēšanai?
- DDPS OZOLS ir iekļaujami dati (piem., parauglaukumi, transektes), bet vai un kā datus interpretē?
- Sadarbība ar VVD, monitoringa veicējiem un apsaimniekošanas pasākumu plānotājiem/veicējiem

 Interreg
Latvija-Lietuva

Eiropas Reģionālās attīstības fonds

EIROPAS SAVIENĪBA

Sigulda, 04.12.2019.